

Polichromia, jaka została odkryta w kościele parafialnym w Kańczudze, to największa perełka konserwatora minionego roku na Podkarpaciu. Zdaniem dr Grażyny Stojak Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków malowidła odkryte na sklepieniu pod grubą warstwą tynku to unikat, na którym artysta przedstawił także rośliny, które już wyginęły. Największym wydarzeniem roku było jednak wpisanie na Listę UNESCO czterech podkarpackich cerkwi: w Radrużu, Chotyńcu, Turzańsku i Smolniku.

Do jednej z wartościowych, pod względem konserwatorskim, prac ubiegłego roku należy zaliczyć cerkiew w Bałuciance, którą uznaje się ją za jedną z najstarszych na terenie Łemkowszczyzny, a prawdopodobną datą wzniesienia była rok 1750. W 2013 r. wykonano końcowe prace remontowo - konserwatorskie rozpoczęte w 2009 r. Do należytego stanu technicznego i estetycznego doprowadzone zostały wszystkie elementy konstrukcji obiektu - wzmocniono fundamentowanie i kamienne podmurowanie, wzmocniono szkieletową konstrukcję ścian i sklepień oraz dachów wieży, nawy i prezbiterium. Blaszane pokrycie dachowe zastąpiono nowym pokryciem gontowym.

Dzięki dotacjom dawny blask odzyskują także m.in.: synagoga w Cieszanowie, opactwo Sióstr Benedyktynek w Jarosławiu, kościół w Jaśliskach, dawna cerkiew greckokatolicka w Rudce oraz ruiny klasztoru Ojców Karmelitów Bosych w Zagórze.

Najliczniejszą grupę remontowanych zabytków stanowiły obiekty sakralne: kościoły, cerkwie, klasztory, kapliczki, i ogrodzenia zespołów kościelnych. Na drugim miejscu plasują się budynki mieszkalne, a dalej zespoły rezydencjalne i obiekty użyteczności publicznej.

Ogółem w 2013 r. dzięki dotacjom z budżetu wojewody przeprowadzono prace konserwatorskie w 337 obiektach architektury i przy obiektach ruchomych. Na 2014 r. na ten cel Urząd Wojewódzki przeznaczy blisko 10 mln zł, o pół miliona więcej niż rok wcześniej. To największy budżet w kraju spośród wszystkich województwa.

Zdaniem dr Grażyny Stojak wśród priorytetów na 2014 r. zaliczyć należy m.in. kontynuację prac w kościele św. Michała Archaniola w Kańczudze. Wprowadzie konserwacja malowideł na sklepieniu prezbiterium została już zakończona, ale w tym roku prace obejmują polichromie późnogotyckie na ścianach, a także zespół ołtarzy i chrzcielnicę. Wśród priorytetów znalazły się też prace przy zamku Kamieniec w Odrzykoniu, których celem będzie uzupełnianie ubytków w murach Zamku Wysokiego. W ub. roku odtworzono zniszczony fragment muru i istniejące w przeszłości w nim okno. Do najważniejszych zadań należy także zakończenie prac konserwatorskich przy kolektorze sanitarnym z XVII w. w Przemyślu. Jest to prawdopodobnie najstarsze w tym mieście dzieło techniki sanitarnej. Kolektor jest częścią podziemnej trasy turystycznej, której budowa wraz z rewitalizacją Rynku Starego Miasta w Przemyślu traw od 2011 r.

Właściciele i osoby zarządzające obiektami mają czas do końca lutego br. na składanie wniosków o dotację na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane. O tym, czy dany wniosek zostanie zaakceptowany, zdecyduje wojewódzki konserwator zabytków w drodze konkursowej. Dotacje przyznawane są do 50 proc. kosztów. Pozostałą kwotę, jako wkład własny, musi zabezpieczyć wnioskodawca. Jedynie w przypadku bardzo cennych zabytków można uzyskać 100 proc. zwrotów poniesionych nakładów.

Źródło: *Skarby Podkarpackie* - K. Zieliński - [tutaj](#)